

Teisipäev, 14. märts 2017

P8_TA(2017)0074

Meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega

Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2017. aasta resolutsioon nõukogu direktiivi 2004/113/EÜ (meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega) kohaldamise kohta (2016/2012(INI))

(2018/C 263/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 19 lõiget 1 ja artiklit 260,
- võttes arvesse protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus,
- võttes arvesse protokoll nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta,
- võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu direktiivi 2004/113/EÜ (meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega) kohaldamist käsitlevat komisjoni aruannet (COM(2015)0190),
- võttes arvesse komisjoni 22. detsembri 2011. aasta suuniseid nõukogu direktiivi 2004/113/EÜ kohaldamise kohta kindlustuse valdkonnas Euroopa Liidu Kohtu otsuse põhjal kohtuasjas C-236/09 (*Test-Achats*) ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 1. märtsi 2011. aasta otsust kohtuasjas C-236/09 (*Test-Achats*) ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) ja selle artiklit 3, milles sugupool on määratletud sotsiaalselt konstrueeritud rollide, käitumise, tegevuste või omadustena, mida antud ühiskond naistele ja meestele sobivaks peab,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa jagamismajanduse tegevuskava“ (COM(2016)0356),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 2017. aasta jaanuaris avaldatud hinnangut direktiivi 2004/113/EÜ (meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega) rakendamise kohta Euroopa Liidus ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse soolist võrdõiguslikkust edendavate Euroopa asutuste võrgustiku (Equinet) 2014. aasta novembri aruannet „Võrdõiguslikkust edendavad asutused ning direktiiv meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega“ (Equality Bodies and the Gender Goods and Services Directive),
- võttes arvesse soolise võrdõiguslikkuse valdkonna õigusekspertide Euroopa võrgustiku 2014. aasta aruannet „Soolist võrdõiguslikkust käsitlevad õigusaktid 33 Euroopa riigis: kuidas võetakse ELi normid üle liikmesriikide õigusse?“ (Gender Equality Law in 33 European Countries: How are EU rules transposed into national law?),

⁽¹⁾ ELT L 373, 21.12.2004, lk 37.

⁽²⁾ ELT C 11, 13.1.2012, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 130, 30.4.2011, lk 4.

⁽⁴⁾ PE 593.787.

Teisipäev, 14. märts 2017

- võttes arvesse soolise võrdõiguslikkuse valdkonna õigusekspertide Euroopa võrgustiku 2009. aasta juuli aruannet „Sooline diskrimineerimine seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega ning direktiivi 2004/113/EÜ ülevõtmine“ (Sex Discrimination in the Access to and Supply of Goods and Services and the Transposition of Directive 2004/113/EC),
  - võttes arvesse võttes arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-13/94, mille kohaselt inimese õigus mitte olla sooliselt diskrimineeritud võib hõlmata õigust mitte olla diskrimineeritud soo korrigeerimise tõttu ⁽¹⁾, samuti Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2014. aastal korraldatud uuringut LGBTI-inimeste kohta ja selle aruannet „LGBTI-inimeste võrdsuse saavutamise seotud probleemid professionaalsest vaatekohast“ (Professionally speaking: challenges to achieving equality for LGBT people),
  - võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (COM(2008)0426) ja Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta seisukohta selle ettepaneku kohta ⁽²⁾;
  - võttes arvesse oma 19. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni Euroopa naisettevõtlast takistavate väliste tegurite kohta ⁽³⁾,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
  - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni ja õiguskomisjoni arvamusi (A8-0043/2017),
- A. arvestades, et võitlus otsese ja kaudse soolise diskrimineerimise vastu kaupade ja teenuste valdkonnas on lahutamatu soolise võrdõiguslikkuse põhimõttest, mis on Euroopa Liidu üks põhiväärtusi, ning arvestades, et igasugune sooline diskrimineerimine on ELi aluslepingute ja põhiõiguste hartaga keelatud ning nendes dokumentides nõutakse soolise võrdõiguslikkuse tagamist kõigis valdkondades ja kõigis ELi liikmesriikides;
- B. arvestades, et direktiiviga 2004/113/EÜ (edaspidi „direktiiv“) laiendatakse soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet tööhõive- ja tööturuvaldkonnast kaugemale ning käsitletakse ka kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumise valdkonda;
- C. arvestades, et direktiiviga keelatakse nii otsene kui ka kaudne sooline diskrimineerimine, mis puudutab üldsusele võimaldatud kaupade ja teenuste kättesaadavust ning nendega varustamist nii avalikus kui ka erasektoris;
- D. arvestades, et direktiivi kohaldatakse kõigile tasulistele kaupadele ja teenustele ELi toimimise lepingu artikli 57 tähenduses ning vastavalt Euroopa Liidu Kohtu sellekohasele kohtupraktikale; arvestades, et tasu ei pea tingimata maksma need, kellele teenust osutatakse, ja tasu võidakse maksta kaudse makse vormis, milles teenuse saaja ei pruugi osaleda;
- E. arvestades, et meedia- ja reklaamisektorid, haridusega seotud teenused ning erasektoris osutatavad teenused on direktiivi kohaldamisalast välja jäetud; arvestades, et liikmesriikidel on seadusandlik pädevus kindlustada naiste ja meeste võrdne kohtlemine teistes valdkondades, ning arvestades, et mõnel juhul on liikmesriikide õigusnormid direktiivi nõuetest rangemad ning hõlmavad ka meeste ja naiste vahelist diskrimineerimist meedia, reklaami ja hariduse vallas;
- F. arvestades, et direktiiv on siseriiklikku õigusesse üle võetud kõigis 28 liikmesriigis; arvestades, et komisjoni 2015. aasta aruande kohaselt on kuue liikmesriigiga ikka veel käimas intensiivne arutelu direktiivi piisava rakendamise teemal;

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:1996:170. Vaata samuti nõukogu ja komisjoni ühisavaldust, täiendus menetluse tulemusel ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse naiste ja meeste võrdse kohtlemise põhimõtet seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ST 15622/04 ADD 1).

⁽²⁾ ELT C 137 E, 27.5.2010, lk 68.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0007.

Teisipäev, 14. märts 2017

- G. arvestades, et kohtuasjas *Test-Achats* tehtud otsuses jõudis Euroopa Liidu Kohus järeldusele, et direktiivi artikli 5 lõige 2 takistab meeste ja naiste võrdse kohtlemise eesmärgi saavutamist; arvestades, et nimetatud säte loeti alates 21. detsembrist 2012 kehtetuks ning seega on meeste ja naiste ühtsed kindlustusmaksed ja hüvitised kohustuslikud kõigis liikmesriikides;
- H. arvestades, et kõige probleemsemad valdkonnad direktiivi rakendamisel on kaupade ja teenuste mõiste liiga kitsas tõlgendus, üldised ja mõnikord ebaselged ebavõrdse kohtlemise põhjendused artikli 4 lõike 5 alusel, samuti naiste ebapiisav kaitse seoses raseduse ja emadusega;
- I. arvestades, et diskrimineerimise keelamisel on oluline järgida teisi põhiõigusi ja -vabadusi, sealhulgas kaitsta era- ja perekonnaelu ning nendega seotud toiminguid, samuti usuvabadust;
- J. arvestades, et 2008. aastal esitatud võrdse kohtlemise direktiivi ettepaneku kohaselt laieneb kaitse usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude ja seksuaalse sättumuse tõttu toimuva diskrimineerimise eest tööturul sotsiaalse kaitse valdkonda, hõlmates sotsiaalkindlustust, tervishoidu, sotsiaalseid soodustusi, haridust ning kaupade ja teenuste kättesaadavust ja nendega varustamist; arvestades, et nõukogu ei ole selle direktiivi ettepaneku kohta seniajani oma seisukohta vastu võtnud;
- K. arvestades, et kuigi komisjoni hiljutine teatis „Euroopa jagamismajanduse tegevuskava“ on hea lähtepunkt selle valdkonna tulemuslikuks edendamiseks ja reguleerimiseks, tuleb tulevastesse selle valdkonna analüüsidesse ja soovitusesse lisada soolise võrdõiguslikkuse perspektiiv ja arvestada seal direktiivi sätteid;
- L. arvestades, et direktiivi kogu potentsiaali rakendamine sõltub soolise aspekti tõhusast ja järjepidevast arvesse võtmisest nendes asjaomastes sektorites, mille kohta direktiiv kehtib;
- M. arvestades, et Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustikul on ülimalt tähtis osa võrdset kohtlemist käsitlevate õigusnormide rakendamise soodustamisel ning võrdõiguslikkust edendavate liikmesriikide asutuste omavahelise koostöö koordineerimisel ja heade tavade levitamisel kogu ELis;

Üldised kaalutlused

1. peab murettekitavaks, et direktiivi ei kohaldata ühetaoliselt, vaid liikmesriigiti erinevalt, ning vaatamata selles vallas saavutatud edusammudele on direktiivi rakendamisel endiselt probleeme ja puudusi, mis mõnes liikmesriigis ja teatavates valdkondades on vaja viivitamata lahendada; kutsub komisjoni üles panema liikmesriikidega peetavas dialoogis erilist rõhku direktiivi rakendamisel veel täheledatavate lünkade kõrvaldamisele; rõhutab, et liikmesriikidel on otsustav osa ELi õigusaktide ja meetmete rakendamisel, ning leiab, et direktiivi täieliku rakendamise tagamiseks oleks vajalik piirkondlike ja kohalike ametiasutuste tugevam toetus ning koostöö kodanikuühiskonnaga, lisaks peaksid liikmesriigid andma suuniseid tööstussektorile;
2. märgib, et pärast esimest, 2009. aastal avaldatud aruannet direktiivi kohaldamise kohta esitas komisjon uue sellekohase aruande pika viivitusega;
3. märgib, et kuigi komisjoni aruandes väidetakse, et direktiivi mitme sätte rakendamise kohta ei ole märku antud konkreetsetest probleemidest, põhineb see väide väga väikesel hulgal teatavaks saanud diskrimineerimisjuhtumitel ning üldiselt on selle kohta väga vähe teavet ning selles osas on andmete kogumine liikmesriigiti väga erinev;
4. rõhutab, et üks probleem, mida täheledatakse mitmes liikmesriigis, on poliitikakujundajate, teenuseosutajate ja kodanike endi vähene teadlikkus direktiivis sätestatud kodanike õigustest ja kaitsemeetmetest; juhib tähelepanu sellele, et kuna direktiivi ja selle sätteid üldiselt halvasti tuntakse ja teatakse, võib tulemuseks olla soolise diskrimineerimise kohta esitatavate kaebuste vähenemine; kutsub liikmesriike, komisjoni ja asjaomaseid huvirühmi üles – võimaluse korral koostöös tarbijakaitseorganisatsioonidega – suurendama teadlikkust direktiivi sätetest, et tähtsustada ja edendada võrdset kohtlemist kaupade ja teenustega seoses;

Teisipäev, 14. märts 2017

5. märgib, et üksnes mõni liikmesriik on andnud teada positiivset erikohtlemist käsitlevatest erisätetest; kutsub liikmesriike üles paremini arvesse võtma ja edendama positiivse erikohtlemise sätteid, kuna need rajanevad õiguspärasel eesmärkil ja nende abil puütakse soolist ebavõrdsust tõkestada või hüvitada;

Kindlustus-, pangandus- ja finantssektor

6. peab tervitatavaks, et liikmesriigid on oma õigusaktides rakendanud otsust kohtuasjas *Test-Achats*, ning et siseriiklikke õigusakte on muudetud õiguslikult siduvalt; juhib tähelepanu, et veel on probleeme seoses siseriiklike õigusaktide vastavusega nimetatud kohtuotsusele, näiteks ravikindlustusskeemide osas, samuti raseduse ja sünnituse tõttu toimuva diskrimineerimisega;

7. rõhutab, et nimetatud kohtuotsusel, millega keelatakse soopõhised kindlustusmatemaatilised tegurid kindlustuslepingutes ning tehakse erakindlustusskeemides, sealhulgas pensionide puhul, kohustuslikuks meeste ja naiste ühtsed kindlustusmaksed ja hüvitised, on tasakaalustav mõju; märgib, et kohtuotsus kehtib küll üksnes erakindlustusskeemide kohta, kuid pensionide puhul on otsuses sisalduv ühtsete maksete ja hüvitiste nõue hea tava, mis aitab vähendada soolist pensionilõhet; tunnustab mõne liikmesriigi otsust laiendada kohtuotsuse kohaldamisala muud liiki kindlustustele ja pensionidele, sealhulgas tööandjapensioniskeemidele, et tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus selles vallas; soovib teistel liikmesriikidel võimaluse korral seda eeskujuga järgida;

8. on seisukohal, et ülimalt tähtis on tagada kohtuotsuse nõuetekohane ja täielik rakendamine; kutsub komisjoni üles kontrollima perioodiliste aruannete abil kohtuotsuse nõuete täitmist liikmesriikides, et tagada kõigi puuduste kõrvaldamine;

9. rõhutab, et direktiivis keelatakse selgesõnaliselt raseduse ja sünnituse kasutamine vahetegemise võimalusena kindlustusteenuste ja nendega seotud finantsteenuste maksete arvutamisel; kutsub liikmesriike üles tegema suuremaid pingutusi rasedate naiste õiguste ja heaolu kaitsmiseks ja selguse suurendamiseks selles valdkonnas, et kaitsta naisi rasedusega seotud liigsete kulude eest, kuna naised ei tohiks ainuüksi raseduse tõttu kanda suuremaid kulusid, ning tõsta teenuseosutajate teadlikkust rasedatele võimaldatava erikaitse küsimustest; rõhutab, et eelkõige on vaja tagada, et üleminekuaegade eri tüüpi kindlustuste, eriti ravikindlustuse puhul ei kahjustaks rasedate õigusi võrdsele kohtlemisele kogu raseduse vältel;

10. kordab, et inimese õigus mitte olla sooliselt diskrimineeritud võib hõlmata õigust mitte olla diskrimineeritud soo korrigeerimise tõttu⁽¹⁾, ja kutsub komisjoni üles tagama, et naised ja mehed oleksid kaitstud neil põhjustel diskrimineerimise eest; rõhutab, et direktiiv võimaldab sellega seoses kaitset ja liikmesriigid saavad seda oma õigusnormides täiendada ja täpsustada; märgib sellega seoses, et 13 liikmesriiki ei ole veel vastu võtnud otseseid õigusnorme, mis kaitseksid transsoolisi inimesi, keda jätkuvalt diskrimineeritakse kaupade ja teenustega varustamisel ning kaupade ja teenuste kättesaadavaks tegemisel, ning rõhutab, et sellekohaste õigusnormide vastuvõtmine võib aidata tõsta teadlikkust mittediskrimineerimise põhimõttest; palub komisjonil jälgida nimetatud põhjustel diskrimineerimist oma edaspidistes aruannetes direktiivi rakendamise kohta;

11. peab taunitavaks diskrimineerivate tavade püsimist naiste kohtlemisel ning raseduse, lapse saamise kavade ja sünnitamisega seotud diskrimineerimist, mis puudutab kindlustus- ja pangandussektoris osutatavate teenuste kättesaadavust;

12. täheldab, et naisevõtjate keerukam juurdepääs rahastamisele võib tuleneda osaliselt sellest, et neil on raskem koguda piisavat krediidi ajalugu ja juhtimiskogemust; kutsub liikmesriike üles tegema finantssektoriga koostööd, et tagada meeste ja naiste võrdsus kapitalile juurdepääsul vabakutseliste ja VKEde puhul; kutsub neid üles kaaluma võimalusi viia soolise võrdõiguslikkuse mõõde sisse laenu andmise kohta käiva aruandluse struktuuridesse, riskiprofilide, investeerimisvõitluste ja personalistruktuuri kohandamisse ning finantstoodetesse; kutsub komisjoni üles tegema

⁽¹⁾ Nõukogu ja komisjoni ühisavaldus; täiendus menetluse tulemusel ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse naiste ja meeste võrdse kohtlemise põhimõtet seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega.

Teisipäev, 14. märts 2017

liikmesriikidega koostööd, et võtta tõhusaid meetmeid koos konkreetsete näidetega tagamaks, et kõik saavad täiel määral ja nõuetekohaselt kasutada direktiivi kui tõhusat vahendit, mille abil kaitsta nende õigust võrdsele kohtlemisele kõikidele kaupadele ja teenustele juurdepääsul;

13. nõuab naisettevõtluisele terviklikku lähenemist, mille eesmärk on innustada ja toetada naisi karjääri loomisel ettevõtluise valdkonnas, lihtsustades nende juurdepääsu rahastamisele ja ärivõimalustele ning luues keskkonna, mis võimaldab naistel oma potentsiaali kasutada ja saada edukaks ettevõtjaks, tagades muu hulgas töö- ja eraelu ühitamise, juurdepääsu lapsehoiuteenustele ning vajadustele vastava koolituse;

Transpordisektor ja avalik ruum

14. märgib, et kuigi ahistamise, sh seksuaalse ja soopõhise ahistamise keeld on kehtestatud liikmesriikide õigusaktidega, kogevad naised, transinimesed ja intersoolised inimesed jätkuvalt süstemaatilist ja sagedast ahistamist transpordivahendites, ning eksisteerib püsiv vajadus tõhustada ennetavaid meetmeid, sh suurendada teenuseosutajate teadlikkust;

15. palub komisjonil ja liikmesriikidel hõlbustada selles valdkonnas parimate tavade vahetamist; nõuab keskendumist sellistele ennetavatele meetmetele, mis on kooskõlas naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõttega, nagu soovitatakse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioonis (Istanbuli konventsioon), mis ei piira naiste vabadusi ja mis keskenduvad esmajärjekorras pigem võimalikele õigusrikkujatele, mitte naiste kui potentsiaalsete ohvrite käitumise muutmisele; märgib, et Istanbuli konventsioonis sätestatakse: „naiste ja meeste de jure ja de facto võrdõiguslikkuse saavutamisel on oluline roll naistevastase vägivalla ennetamisel“, ning kutsub seetõttu liikmesriike ja komisjoni üles järgima seda terviklikku strateegiat nende poliitikas, mille eesmärk on kaotada naistevastane vägivald, sealhulgas direktiiviga kehtestatud ahistamisvastaste sätete rakendamise abil; kutsub üles liikmesriike, kes ei ole veel seda teinud, ratifitseerima Istanbuli konventsiooni, ning palub komisjonil ja nõukogul jätkata ELi konventsiooniga ühinemist;

16. peab kahetsusväärseks asjaolu, et lapsevanemad ja -hoidjad seisavad endiselt silmitsi füüsiliste juurdepääsutõkete ja muude takistustega, näiteks ebapiisava juurdepääsuga mähkimislaudadele teenuseosutajate ruumides; toonitab vajadust kaitsta nii emade kui ka isade õigusi kasutada võrdseid võimalusi, viibides koos oma lastega teenuseosutajate ruumides; juhib tähelepanu sellele, et nii naiste kui ka meeste võrdne kohtlemine väikeste laste vanemate ja hooldajatenä teenuste kättesaadavuse ja kasutamise puhul on soolise võrdõiguslikkuse jaoks üldiselt äärmiselt oluline, kuna see edendab laste eest hoolitsemise vastutuse võrdset jagamist naiste ja meeste vahel; kutsub seetõttu liikmesriike üles suurendama teenuseosutajate seas teadlikkust vajadusest teha nende ruumides kättesaadavaks võrdsed ja turvalised võimalused mõlemale vanemale;

17. märgib ühtlasi, et hooldajatel, kelleks on enamasti naised, on spetsiifilised juurdepääsunõuded, ja kutsub seetõttu komisjoni üles kaaluma kõiki tõkkeid ja piiranguid, millega puutuvad kokku naised kui põhilised avalike transporditeenuste kasutajad ja hooldajad üldiselt, kooskõlas Pariisis 2014. aastal toimunud viienda konverentsi „Women's Issues in Transportation“ järeldustega; rõhutab, et vaatamata selles valdkonnas läbiviidud teadusuuringutele on vähe tähelepanu pööratud soospetsiifilise poliitika väljatöötamisele transpordisektoris; märgib, et sootundliku vaatenurga loimimine transpordivahendite ja muu avaliku ruumi kavandamise ja struktureerimise varajases etapis ning järjepidev soolise mõju hindamine kujutab endast head ja kulutõhusat tava füüsiliste tõkete kaotamiseks, mis kahjustavad väikelaste vanemate ja hooldajate võrdset juurdepääsu;

18. juhib tähelepanu asjaolule, et liikmesriikides püsib jätkuvalt probleem seoses naiste diskrimineerimisega emaduse või raseduse, sealhulgas rinnaga toitmise tõttu teenuseosutajate ruumides; on seisukohal, et direktiiviga tagatud naiste kaitset sünnituspuhkuse ja raseduse ajal (k.a rinnaga toitmine) tuleks tugevdada ja täielikult rakendada liikmesriikide

Teisipäev, 14. märts 2017

tasandil; juhib tähelepanu asjaolule, et teenuseosutajad peavad järgima direktiivi juhtpõhimõtteid ja direktiivi üle võtnud siseriiklikke õigusnorme;

19. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et ühistranspordisõidukid ja -taristu oleksid võrdselt juurdepääsetavad ja kohandatud nii naistele kui ka meestele, ja seda mitte ainult lõppkasutajate ja reisijatena, vaid ka valdkonna töötajatena;

20. palub komisjonil hinnata lennufirmade eeskirju rasedate pardal lubamise ja neile reisi kestel abi pakkumise kohta ning võtta meetmeid, et lennufirmad tagaksid selles valdkonnas ühtlustatud lähenemise;

21. palub nõukogul heaks kiita parlamendi seisukoht reisijate õiguste määramise kohta seoses lennujaama pagasikäitlejate kohustusega tagastada lapsevankrid reisijatele kohe pärast lennukist väljumist või pakkuda alternatiivseid liikumisvahendeid, et reisija ei tarvitseks last läbi kogu lennujaama süles kanda, kuni ta pagasi väljastamise alale jõuab;

22. on seisukohal, et emadust toetavate teenuste võrgustiku, eelkõige lastesõimede ning koolieelsete ja koolijärgsete teenuste pakkumine on hädavajalik, et tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkuse põhimõtte tegelik rakendamine kaupade ja teenuste kättesaadavusel; on seisukohal, et selline võrgustik peaks hõlmama niisugusel tasemel avalikke teenuseid, mis vastab elanikkonna vajadustele;

23. märgib, et meditsiinitoodetele ja -teenustele juurdepääsul täheldatakse endiselt diskrimineerimist ja ebavõrdsust, mis rõhutab vajadust parandada juurdepääsu kvaliteetsetele avalikele tasuta tervishoiuteenustele;

Jagamismajandus

24. toonitab direktiivi uusi potentsiaalseid kohaldamisvaldkondi, eelkõige seoses teatavate teenuste ja sektorite digitaliseerimisega ning jagamismajanduse vormide laialdase levikuga, mis on muutnud kaupade ja teenuste kättesaadavust ja pakkumist, märkides samas, et direktiiv on digitaalvaldkonnas jätkuvalt kohaldatav; osutab asjaolule, et hiljuti avaldatud komisjoni teatis „Euroopa jagamismajanduse tegevuskava“ peaks olema esimene samm selle sektori tulemusliku edendamise ja reguleerimise suunas, ning et komisjon peaks järgmistes etappides integreerima soolise võrdõiguslikkuse peavoolustamise põhimõtteid ja kajastama direktiivi sätteid, et tagada naiste ja meeste võrdne kohtlemine ning vältida tõhusalt ahistamist jagamismajanduse raames pakutavate teenuste puhul ja tagada piisav ohutus;

25. märgib, et ahistamine kujutab endast jagamismajanduse teenuste valdkonnas erilist väljakutset soolisele võrdõiguslikkusele; rõhutab, et kuigi nulltolerantsi poliitika ahistamise suhtes, mis on kasutusel paljudel platvormidel, on hea tava ja seda tuleb sektoris veelgi tugevdada, peavad asjaomased platvormid seadma esmatähtsaks ahistamise ennetamist ning uurima võimalusi selge korra loomiseks, mis aitaks kasutajatel ahistamisjuhtudest teatada; rõhutab vajadust selgitada kaupade ja teenuste pakujate vastutusega (k.a kolmandate isikute poolse ahistamise korral) ning veebiplatvormide ühendamise seotud sätteid direktiivi alusel;

26. on seisukohal, et avalikult kättesaadavad jagamismajanduse teenused, mida pakutakse kasumi teenimiseks, kuuluvad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ning peaksid seetõttu olema kooskõlas naiste ja meeste võrdse kohtlemise põhimõttega;

27. märgib sellega seoses, et digitaalvaldkonnas ei tähenda kasum tingimata raha ning et vastutasuna kaupade ja teenuste eest kasutatakse üha enam andmeid;

28. kutsub komisjoni üles oma tulevastes direktiivi kohaldamise aruannetes pöörama tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte järgimisele jagamismajanduses ning avaldama heade tavade kindlakstegemiseks konkreetseid suuniseid, et kindlustada naiste ja meeste võrdne kohtlemine jagamismajanduse raames pakutavate teenuste osutamisel;

Teisipäev, 14. märts 2017

Diferentseeritud kohtlemine

29. juhib tähelepanu asjaolule, et direktiivi rakendamisel on suureks probleemiks osutunud artikli 4 lõike 5 kohaldamine, mis moodustab suurima osa liikmesriikide võrdõiguslikkust edendavatele asutustele esitatud kaebustest, mis puudutavad peamiselt vabaaja- ja meelelahutussektorit;

30. toonitab, et kuigi direktiivi artikli 4 lõike 5 kohaldamise tingimused on mitmeti mõistetavad, on nimetatud erandi eesmärk luua tingimused meeste ja naiste võrdõiguslikkuse jätkuvaks edendamiseks kaupade ja teenuste pakkumisel;

31. märgib, et esineb erinevaid tavasid, nt juhtudel, kui teenuseid pakutakse ainult ühe soo esindajatele või kui sama teenuse osutamisel kohaldatakse diferentseeritud hinnapoliitikat; rõhutab, et erineva kohtlemise juhtumeid tuleks hinnata individuaalselt, lähtudes sellest, kas see on põhjendatav õiguspärase eesmärgiga, nagu on sätestatud direktiivis;

32. soovib soolise võrdõiguslikkusega tegelevatel asutustel ja tarbijakaitseorganisatsioonidel suurendada teadlikkust diferentseeritud kohtlemise piirangutest ja tingimustest teenuseosutajate seas ning tugevdada teadlikkust võrdse kohtlemisega seotud õigustest teenuse kasutajate seas, sest sageli teatakse, et kasutajad ei tunne kaupade ja teenuste valdkonnas kohaldatavaid sätteid;

33. on seisukohal, et artikli 4 lõike 5 põhjal võetavate positiivsete meetmete suhteline nappus liikmesriikides kujutab endast puudust käesoleva direktiivi rakendamisel; nõuab, et edendataks õiguspärasel eesmärgil põhinevaid positiivseid meetmeid, mille puhul on otsene seos eeliskohtlemise ja välditava või kõrvaldatava ebasoodsa olukorra vahel, nt soolise vägivalla all kannatanute kaitsmine ainult ühele sugupoolele mõeldud varjupaikades;

34. kordab oma üleskutset nõukogule kaaluda kõiki võimalusi tagamaks, et kavandatav võrdse kohtlemise direktiiv võetaks vastu viivitamatult, millega tagataks igakülgne kaitse diskrimineerimise eest soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu võrdsetel alustel;

Soovitused direktiivi kohaldamise tõhustamiseks

35. palub komisjonil seada esikohale ülevõtmisega seotud küsimuste lahendamise asjaomaste liikmesriikidega konkreetsete meetmete abil ning toetada neid direktiivi järjepidevama rakendamisel;

36. juhib tähelepanu sellele, et kuigi võrdõiguslikkusega tegelevad asutused etendavad äärmiselt olulist rolli selle jälgimisel ja tagamisel, et direktiivist tulenevad õigused on riigi tasandil täiel määral kasutatavad, erinevad neile antud pädevused seoses kaupade pakkumise ja nende kättesaadavusega ning tõhusus kindlaksmääratud eesmärkide täitmisel; kutsub liikmesriike üles tagama piisava pädevuse ja sõltumatuse vastavalt käesoleva direktiivi sätetele ja siseriikliku õiguse normidele ning riiklikele võrdõiguslikkusega tegelevatele asutustele piisavalt vahendeid, et nad saaksid täita oma peamisi ülesandeid tulemuslikult, mis hõlmab diskrimineerimise all kannatanutele sõltumatu abi osutamist kaebuste esitamise korral, diskrimineerimist käsitlevate sõltumatute uurimiste korraldamist, sõltumatute aruannete ja soovitude avaldamist, teadlikkuse suurendamist direktiivist ning soorollide stereotüüpide kahtluse alla seadmist seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega; täheldab, et võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevaid riiklikke asutusi tuleks nende ülesannete sõltumatul ja tõhusal täitmisel seoses võrdse kohtlemise edendamise, järelevalve ja toetamisega piisavalt toetada;

37. kutsub komisjoni üles tugevdama koostööd soolise võrdõiguslikkusega tegelevate asutustega selle kontrollimisel, kas kõikides liikmesriikides on täidetud nende pädevusi käsitlevad sätted, ning toetama süstemaatiliselt peamiste probleemide kindlakstegemist ja parimate tavade jagamist; palub komisjonil koguda parimaid tavasid ja teha need liikmesriikidele kättesaadavaks, et pakkuda vajalikke vahendeid, mis toetavad positiivseid meetmeid ja tagavad vastavate sätete parema rakendamise riigi tasandil;

38. juhib tähelepanu sellele, et diskrimineerimise ohvrite jaoks õiguskaitsel kättesaadavust saaks parandada, kui anda sõltumatutele võrdõiguslikkuse edendamise asutustele volitused pakkuda abi, sealhulgas tasuta õigusabi, ja õiguse esindada isikuid väidetava diskrimineerimisjuhu korral;

Teisipäev, 14. märts 2017

39. kutsub komisjoni üles jälgima tähelepanelikult liikmesriikide kaebusi lahendavate asutuste tõhusust ja menetlusi seoses direktiivi rakendamisega ning tagama, et kehtestatud on läbipaistvad ja tõhusad kaebuste esitamise mehhanismid, sealhulgas hoiatavad karistused;
40. kutsub komisjoni, liikmesriike ja võrdõiguslikkust edendavaid asutusi võimaluse korral koostöös tarbijakaitse organisatsioonidega üles suurendama teadlikkust direktiivi sätetest nii teenuseosutajate kui ka kasutajate seas, et viia selles valdkonnas ellu võrdse kohtlemise põhimõtet ning vähendada juhtumite arvu, kus direktiivi sätete rikkumisest teada ei anta;
41. kutsub komisjoni üles – arvestades püsivaid puudusi direktiivi praktilisel kohaldamisel – paluma, et Euroopa õiguseksperptide võrgustik käivitaks koostöös soolise võrdõiguslikkusega tegelevate asutustega ulatusliku uuringu, võttes samuti arvesse soolise ebavõrdsuse valdkondadevahelisi vorme ja mitmekordse diskrimineerimise põhjusi, mis hõlmavad mitmesuguseid haavatavaid sotsiaalseid rühmi, jätkama oma järelevalvetegevust ning toetama ja julgustama liikmesriike andmete kogumisel ja esitamisel, et ära kasutada direktiivi täit potentsiaali; palub liikmesriikidel parandada laiaulatuslike, võrreldavate konkreetsete andmete kogumist ahistamise ja seksuaalse ahistamise kohta kaupade ja teenuste võrdse kättesaadavuse valdkonnas, et eristada diskrimineerimise põhjusi, ja innustab sellega seoses tegema tõhustatud koostööd asjaomaste institutsioonidega; palub komisjonil luua asjakohaste õigusaktide ja kohtupraktika avalik andmebaas seoses meeste ja naiste võrdse kohtlemisega, mille abil oleks võimalik suurendada teadlikkust selle valdkonna õigusnormide kohaldamisest;
42. märgib, et reklaamindus on seotud kaupade ja teenuste valdkonnaga, mida esitletakse tarbijatele valdavalt reklaami kaudu; rõhutab, kui tähtis on reklaam sooliste stereotüüpide ja naiste diskrimineeriva kujutamise loomises, säilitamises ja arengus; palub seepärast komisjonil viia läbi uuring soolise võrdõiguslikkuse kohta reklaaminduses ning uurida vajadust ja võimalusi tõhustada naiste ja meeste võrdset kohtlemist reklaami valdkonnas ning edendada selle valdkonna parimaid tavasid; tunneb heameelt naiste ja meeste võrdõiguslikkust meedias käsitlevate siseriiklike eeskirjade ja suuniste üle ning palub liikmesriikidel vajaduse korral neid sätteid tugevdada, et tagada naiste ja meeste võrdne kohtlemine;
43. kutsub liikmesriike üles toetama dialoogi asjakohaste huvirühmadega, kellel on õigustatud huvi kaasa aidata võitlusele soolise diskrimineerimise vastu seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega;
44. palub liikmesriikidel ja komisjonil integreerida valdkonnapõhine soolise võrdõiguslikkuse peavoolumise strateegia direktiivi rakendamise tõhustamisse;
45. palub, et komisjon kooskõlastaks paremini direktiivi nõudeid muude soolise võrdõiguslikkuse direktiividega, kui ta teostab seoses direktiivi rakendamisega liikmesriikide üle järelevalvet ja neid toetab;

o

o o

46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-